

Udskriftsdato: 16. august 2025

LOV nr 577 af 29/11/1978 (Historisk)

Lov om Grønlands hjemmestyre

Ministerium: Statsministeriet

Journalnummer: x

Senere ændringer til forskriften

LOV nr 577 af 24/06/2005 - LOV nr 473 af 12/06/2009

Lov om Grønlands hjemmestyre

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

I erkendelse af den særstilling, som Grønland i national, kulturel og geografisk henseende indtager inden for riget, har folketinget i overensstemmelse med vedtagelse i Grønlands landsråd vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov om Grønlands forfatningsmæssige stilling i riget:

Kapitel 1

Hjemmestyret

§ 1. Grønland udgør et særligt folkesamfund inden for det danske rige. Det grønlandske hjemmestyre varetager inden for rigsenhedens rammer grønlandske anliggender efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Det grønlandske hjemmestyre består af en i Grønland valgt repræsentation, der benævnes landstinget, og en forvaltning, der ledes af et landsstyre.

§ 2. Landstingets medlemmer vælges for 4 år ved almindelige, direkte og hemmelige valg.

Stk. 2. Nærmere regler om valget, herunder om valgret og valgbarhed samt om antallet af landstingsmedlemmer, fastsættes ved landstingslov.

Stk. 3. Landstinget fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 3. Landstinget vælger landsstyrets formand og de øvrige medlemmer af landsstyret. Landsstyrets formand fordeler forretningerne mellem landsstyrets medlemmer.

Kapitel 2

Hjemmestyrets anliggender

§ 4. Hjemmestyret kan bestemme, at sagsområder eller en del af et sagsområde, der er nævnt i bilaget til loven, skal overgå til hjemmestyret.

Stk. 2. Hjemmestyret har den lovgivende og administrative myndighed for områder, der er overgået efter stk. 1, og overtager de udgifter, der er forbundet hermed.

Stk. 3. Med tilsvarende virkning kan rigsmyndighederne efter forhandling med hjemmestyret bestemme, at sådanne sagsområder eller dele af sådanne sagsområder skal overgå til hjemmestyret.

Stk. 4. Forskrifter, der vedtages af landstinget og stadfæstes af landsstyrets formand for disse sagsområder, benævnes landstingslove.

§ 5. Rigsmyndighederne kan efter forhandling med hjemmestyret ved lov bemyndige hjemmestyret til at overtage den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af et sagsområde eller en del af et sagsområde, der er nævnt i bilaget til loven, og som ikke er overgået til hjemmestyret efter § 4. Tilskud til således overtagne sagsområder fastsættes ved lov.

Stk. 2. Forskrifter, der vedtages af landstinget og stadfæstes af landsstyrets formand for disse sagsområder, benævnes landstingsforordninger.

§ 6. Vedtagne forslag til landstingslove og landstingsforordninger skal for at være gyldige stadfæstes af landsstyrets formand og bekendtgøres efter bestemmelser, der fastsættes ved landstingslov.

Stk. 2. Landsstyret kan inden for en frist af 8 dage beslutte, at stadfæstelsen skal udsættes, indtil forslaget er blevet vedtaget af landstinget i den efterfølgende samling. Vedtages forslaget ikke uændret i denne samling, er det bortfaldet.

§ 7. Rigsmyndighederne kan efter forhandling og med tilslutning fra hjemmestyret ved lov bestemme, at sagsområder, der ikke er nævnt i bilaget, overgår til hjemmestyret efter reglerne i § 4, stk. 2 og 4, eller efter reglerne i § 5.

Stk. 2. Afgørelsen af, hvilke sagsområder der skal overgå til hjemmestyret efter stk. 1, træffes ud fra hensynet til rigsenheden og til, at hjemmestyret får en udstrakt indflydelse på områder, der særligt berører grønlandske forhold.

§ 8. Den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer.

Stk. 2. Til sikring af den fastboende befolknings rettigheder med hensyn til de ikke-levende ressourcer og til sikring af rigsenhedens interesser fastsættes det ved lov, at forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af nævnte ressourcer finder sted i henhold til aftale mellem regeringen og landsstyret.

Stk. 3. Forinden aftale efter stk. 2 indgås, kan et landsstyremedlem kræve, at sagen forelægges for landstinget, som kan bestemme, at landsstyret ikke skal medvirke til indgåelse af en aftale af det pågældende indhold.

§ 9. Det grønlandske sprog er hovedsproget. Der skal undervises grundigt i det danske sprog.

Stk. 2. Begge sprog kan anvendes i offentlige forhold.

§ 10. Hjemmestyret er undergivet de forpligtelser, der følger af traktater og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for riget.

Stk. 2. Hjemmestyrets beføjelser er til enhver tid begrænset af de beføjelser, der i medfør af grundlovens § 20 er overdraget til internationale organer.

Stk. 3. Regeringen kan pålægge hjemmestyret at foretage de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre overholdelse af bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Kapitel 3

Forholdet til rigsmyndighederne

§ 11. Rigsmyndighederne har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet.

Stk. 2. Foranstaltninger, som hjemmestyret påtænker at træffe, og hvis iværksættelse er af væsentlig betydning for rigets forhold til udlandet, herunder rigets deltagelse i internationalt samarbejde, forhandles med rigsmyndighederne forinden vedtagelsen.

§ 12. Forslag til love, der indeholder bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland, skal forelægges hjemmestyret til udtalelse, inden de fremsættes for folketinget.

Stk. 2. Udkast til administrative forskrifter, der indeholder bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland, skal forelægges hjemmestyret til udtalelse inden udstedelsen.

Stk. 3. Love og administrative forskrifter, der i øvrigt har særlig betydning for Grønland, skal forelægges hjemmestyret til udtalelse, inden de sættes i kraft i Grønland.

§ 13. Traktater, der kræver folketingets samtykke, og som særligt berører grønlandske interesser, skal forelægges hjemmestyret til udtalelse, inden de indgås.

§ 14. Medmindre rigsmyndighederne fastsætter andet i det enkelte tilfælde, skal hjemmestyrets udtalelse foreligge senest 6 måneder efter, at den i §§ 12 og 13 nævnte forelæggelse har fundet sted.

Stk. 2. Har forelæggelse på grund af tvingende omstændigheder ikke kunnet finde sted, skal loven, den administrative forskrift eller traktaten snarest muligt forelægges hjemmestyret til udtalelse.

§ 15. Inden for rammerne af § 11 fastlægger regeringen efter samråd med landsstyret retningslinierne for varetagelsen af de særlige grønlandske interesser i De europæiske Fællesskaber.

Stk. 2. Hjemmestyret underrettes om forslag til vedtagelser i De europæiske Fællesskabers Råd, der særligt berører grønlandske interesser.

§ 16. Hjemmestyret kan kræve, at der ved de danske repræsentationer i lande, hvor Grønland har særlige erhvervsinteresser, ansættes medarbejdere, der særlig skal varetage disse interesser. Rigsmyndighederne kan bestemme, at udgifterne herved skal afholdes af hjemmestyret.

Stk. 2. Rigsmyndighederne kan efter forhandling med hjemmestyret give dette adgang til at gøre de særlige grønlandske interesser gældende ved deltagelse i internationale forhandlinger af betydning for det grønlandske erhvervsliv.

Stk. 3. Hvor det drejer sig om specielle grønlandske sager, kan rigsmyndighederne, hvis det ikke skønnes uforeneligt med rigets interesser, bemyndige hjemmestyret til efter derom fremsat ønske direkte at føre forhandlinger under medvirken af udenrigstjenesten.

§ 17. Rigsombudsmanden er rigsmyndighedernes øverste repræsentant i Grønland.

Stk. 2. Hjemmestyret kan opfordre rigsombudsmanden til at deltage i forhandlinger i hjemmestyrets organer.

Stk. 3. Hjemmestyret skal snarest muligt underrette rigsombudsmanden om vedtagne landstingslove og landstingsforordninger samt om andre generelle retsfor skrifter, der udstedes af hjemmestyret.

§ 18. Opstår der mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret tvivlsspørgsmål om hjemmestyrets kompetence i forhold til rigsmyndighederne, forelægges spørgsmålet for et nævn, der består af 2 medlemmer, der udpeges af regeringen, 2 medlemmer, der udpeges af hjemmestyret, samt 3 af højesterets præsident udpegede højesteretsdommere, af hvilke den ene udpeges som formand.

Stk. 2. Er de 4 medlemmer, der er udpeget af regeringen og hjemmestyret, enige, er sagen endeligt afgjort. I modsat fald afgøres sagen af de 3 højesteretsdommere.

Stk. 3. Regeringen kan suspendere hjemmestyrets vedtagelse eller beslutning, som er forelagt nævnet, indtil nævnets afgørelse foreligger.

Kapitel 4

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 19. Bestemmelser, der gælder for Grønland, forbliver i kraft med de ændringer, der følger af denne lov, indtil de ændres eller ophæves af rette myndighed.

§ 20. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes ved lov.

Stk. 2. Rigsombudsmanden indtræder med de ændringer, der følger af denne lov, i de funktioner, der hidtil er varetaget af landshøvdingen over Grønland.

Givet på Christiansborg Slot, den 29. november 1978

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Jørgen Peder Hansen.

Bilag.

1. Grønlands styrelsesordning.
2. Styrelsesordning for kommunerne.
3. Skatter og afgifter.
4. Folkekirken og de fra folkekirken afvigende trossamfund.
5. Fiskeri på territoriet, jagt, landbrug og renavl.
6. Fredning.
7. Landsplanlægning.
8. Nærings- og konkurrencelovgivning, herunder også lovgivning om restaurations- og hotelvirksomhed, regler om alkoholholdige drikke samt regler om lukketid.
9. Sociale forhold.
10. Arbejdsmarkedsforhold.
11. Undervisning og kultur, herunder erhvervsuddannelse.
12. Erhvervsforhold i øvrigt, herunder statens fiskeri- og produktionsvirksomhed, erhvervsstøtte og erhvervsudvikling.
13. Sundhedsvæsen.
14. Lejelovgivning, boligstøtte og boligforvaltning.
15. Vareforsyning.
16. Intern passager- og godsbefordring.
17. Miljøbeskyttelse.